

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Vladimir Gabrlík, reprezentat de avocatul Andrei Cebotari,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Gabrlík împotriva Vioricăi Trifan cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă parte din toate bunurile obținute în timpul căsătoriei și încasarea contravalorii bunurilor înstrăinate fără acordul soțului, și

acțiunea reconvențională intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Trifan împotriva lui Vladimir Gabrlík cu privire la constatarea căsătoriei ca fiind fictivă și constatarea faptului că nu au dus o gospodărie comună,

împotriva încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-272/24
NR. PIGD 2-18206184-01-2r-26062024)*

Restituirea cererii de apel pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea de nu dat curs a cererii de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din CPC,

Judecătoria Orhei, sediul Central, jud. V. Cupcea,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, N. Mămăligă, A. Malîi,

10 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Vladimir Gabrlík, reprezentat de avocatul Andrei Cebotari,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 noiembrie 2018, Vladimir Gabrlík, reprezentat de avocatul stagiar Andrei Rezuș, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Vioricăi Trifan, solicitând recunoașterea dreptului său de proprietate asupra ½ cotă-parte din toate bunurile din Republica Moldova ale Vioricăi Trifan, dobândite în perioada 21 aprilie 2000 – 27 noiembrie 2017 și înregistrarea dreptului său de proprietate, precum și încasarea din contul Vioricăi Trifan în beneficiul său a contravalorii de ½ din toate bunurile înstrăinate de Viorica Trifan în această perioadă, cu excepția celor dobândite prin donație sau moștenire.

2. La 01 martie 2022, pârâta Viorica Trifan a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Vladimir Gabrlík, solicitând constatarea ca fiind fictivă căsătoria încheiate între Viorica Trifan și Vladimir Gabrlík la 21 aprilie 2000 la Primăria Olomouc, Republica Cehă și constatarea faptului că Viorica Trifan nu a dus o gospodărie comună cu Vladimir Gabrlík.

3. Prin hotărârea din 18 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Gabrlík împotriva Vioricăi Trifan cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă parte din toate bunurile obținute în timpul căsătoriei cu Viorica Trifan în perioada 21 aprilie 2000 – 27 noiembrie 2017 și încasarea contravalorii bunurilor înstrăinate fără acordul soțului.

4. S-a admis parțial acțiunea reconvențională intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Trifan și s-a constatat că Vladimir Gabrlík și Viorica Trifan nu au dus gospodărie comună în perioada căsătoriei din 21 aprilie 2000 – 27 noiembrie 2017.

5. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată (vol. III, f.d. 76, 81-94).

6. La 15 noiembrie 2023, Vladimir Gabrlík, reprezentat de avocatul Andrei Cebotari, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 18 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. III, f.d. 78, 79-80).

7. Prin încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Vladimir Gabrlík împotriva hotărârii din 18 octombrie 2023

a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și s-a acordat apelantului termen de 10 zile de la momentul recepționării încheierii respective, pentru prezentarea apelului motivat, semnat în modul prevăzut de lege și dovada de plată a taxei de stat în cuantum de 150 de lei. Totodată, s-a explicat că, în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în corespundere cu art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă (vol. III, f.d. 99-101).

8. Prin încheierea din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de apel depusă de Vladimir Gabrlík, prin intermediul avocatului Andrei Cebotari, împotriva hotărârii din 18 octombrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (vol. III, f.d. 108-114).

9. La 04 aprilie 2024, Vladimir Gabrlík, reprezentat de avocatul Andrei Cebotari, a depus prin intermediul poștei electronice recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare la etapa admiterii spre examinare (punerii pe rol) a apelului (vol. III, f.d. 120, 121-122 recto-verso).

10. În susținerea recursului, avocatul Andrei Cebotari a declarat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel, precum că el a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel în ziua expedierii acesteia. Or, încheierea dată nu a fost recepționată efectiv de către destinatar în ziua când a fost expediată de către instanța de apel, deoarece scrisoarea electronică a fost redirecționată în secțiunea „spam” a poștei electronice, fapt care nu a fost observat de către destinatar. Astfel, din cauza erorii tehnice, mesajul cu încheierea din 31 ianuarie 2024 a rămas necitit, iar apelantul și reprezentantul său nu au cunoscut despre încheierea dată, neajunsurile din cererea de apel și termenul în care urmează să le înlăture.

11. Reprezentantul recurentului a invocat că, despre încheierea din 31 ianuarie 2024 și încheierea recurată a aflat întâmplător la 25 martie 2024, când, fiind nedumerit de faptul că nu a primit nimic de la instanța de apel, cu scopul de verificare a accesat portalul național al instanțelor și a aflat despre încheierea de restituire a apelului. Atunci, a verificat imediat poșta electronică și în mapa „spam” a găsit încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

13. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

14. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„sanctiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

15. Art. 16 din Codul de procedură civilă statuează că:

„neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

16. Art. 75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

17. Modalitatea de comunicare al actului de procedură, noțiunea termenului procesual precum și efectul expirării acestui termen sunt reglementate de prevederile art. 100 alin. (1¹), art. 110, art. 111 alin. (1)-(2), art. 113 din Codul de procedură civilă și sună în modul următor:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).”

18. Art. 364 alin. (1) și 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

„... în cererea de apel se indică *inter alia* motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.”

19. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

20. Art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1)...”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „irina.pintea@justice.md”, copia încheierii motivate din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic reprezentanților recurentului la 25 martie 2024 (vol. III, f.d. 115). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 04 aprilie 2024.

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta argumentele reprezentantului recurentului, avocatului Andrei Cebotari, precum că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel nu poate fi considerată ca notificată (recepționată) în ziua expedierii, din motiv că scrisoarea electronică a fost redirecționată în secțiunea „spam” a poștei electronice și din cauza acestei erori tehnice el nu a văzut mesajul expedit de Curtea de Apel Chișinău prin care i-a fost comunicată încheierea din 31 ianuarie 2024.

23. Or, pentru a combate argumentul avocatului că nu a știut despre încheierea trimisă prin e-mail, pe motiv că a fost redirecționată în folderul de spam, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește despre faptul că avocatul are statut de profesionist, iar conform obligațiilor sale profesionale are o datorie de diligență în gestionarea comunicării electronice. Aceasta include *inter alia* și verificarea folderului de spam, deoarece clienții și instanțele pot folosi diverse metode de trimitere a mesajelor. Ignorarea mapelor secundare (cum ar fi spam-ul) nu poate justifica lipsa de cunoștință, mai ales că prin prisma art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, metoda principală de comunicare de la instanța de judecată este poșta electronică.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, mesajele venite de la instanțele de judecată ar trebui tratate cu o atenție specială și, din acest considerent, avocatul ar trebui să aibă în vedere că filtrele automate de spam nu sunt perfecte și pot clasifica greșit mesaje importante. Așa, avocații trebuie să ia măsuri rezonabile pentru a se asigura că nu ratează mesaje importante din cauza setărilor automate ale poștei electronice. Astfel, avocatul nu poate invoca simplul fapt că

mesajul a ajuns în spam drept scuză pentru a evita obligația de a fi informat despre încheierea instanței de apel din 31 ianuarie 2024.

25. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel rezonabil a constatat că încheierea din 31 ianuarie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurentului Vladimir Gabrlík, avocatului Andrei Cebotari, la 06 februarie 2024, or, acest fapt este confirmat prin extrasul din poșta electronică cu adresa „irina.pintea@justice.md” (vol. III, f.d. 102).

26. Respectiv, în condițiile speței, termenul de procedură acordat de Curtea de Apel Chișinău apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor la declararea apelului a început să curgă din ziua imediat următoare zilei calendaristice când încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost notificată reprezentantului său, adică din 07 februarie 2024, iar ziua limită de îndeplinire a acestui act de procedură fiind ziua de 16 februarie 2024, ora 24:00.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurentului și reprezentantului acestuia revenindu-le obligația pozitivă de a se conforma întocmai dispozițiilor instanței de apel și a lichida aceste neajunsuri, în caz contrar, intervenind *uno actu*, cu titlu de sancțiune procedurală restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

28. La caz, însă, apelantul Vladimir Gabrlík și reprezentantul acesteia, avocatul Andrei Cebotari, nu s-au conformat obligațiilor impuse de lege și de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 31 ianuarie 2024 și nu au prezentat instanței cererea de apel care să corespundă condițiilor prevăzute la art. 364 și 365, precum și nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat.

29. Astfel, se constată că, în condițiile speței, apelantul Vladimir Gabrlík și reprezentantul acestuia, avocatul Andrei Cebotari, nu au înlăturat neajunsurile la declararea apelului împotriva hotărârii din 14 februarie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în interiorul termenului acordat de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 31 ianuarie 2024. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel just și temeinic a restituit cererea de apel.

30. Instanța de recurs notează că, apelantul și reprezentantul acestuia, fiind interesați în soarta soluționării prezentului litigiu, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță, prin executarea încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat în interiorul termenului-limită acordat de instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel.

31. Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea

diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

32. Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

33. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

34. Conjunctura relevată profilează faptul că Vladimir Gabrlik și reprezentanta acesteia, avocata Andrei Cebotari, nu au dat dovadă de diligență și interes suficient la utilizarea căilor procedurale de atac a hotărârii judecătorești.

35. În baza celor constatate, Completul de judecată notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite în termenul acordat, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

37. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Vladimir Gabrlik, reprezentat de avocatul Andrei Cebotari, împotriva încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni